

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie niezależnej oceny usług świadczonych w interesie ogólnym

(2008/C 162/10)

Dnia 16 lutego 2007 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię w sprawie

niezależnej oceny usług świadczonych w interesie ogólnym.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 23 stycznia 2008 r. Sprawozdawcą był Raymond HENCKS.

Na 442. sesji plenarnej w dniach 13–14 lutego 2008 r. (posiedzenie z dnia 14 lutego) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 162 do 24 — 11 osób wstrzymało się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Reforma traktatów zatwierdzona przez Radę Europejską w dniach 17 i 18 października 2007 r. stanowi nowy postęp m. in. w dziedzinie usług świadczonych w interesie ogólnym, ponieważ do postanowień dotyczących funkcjonowania Unii Europejskiej wprowadzono w nich klauzulę powszechnego zastosowania dotyczącą usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (artykuł 14), która będzie obowiązywać we wszystkich obszarach polityki UE, w tym także w dziedzinie rynku wewnętrznego i konkurencji. Do obu traktatów załączono także protokół dotyczący wszystkich usług świadczonych w interesie ogólnym, w tym usług niekomercyjnych świadczonych w interesie ogólnym.

1.2 Usługi świadczone w interesie ogólnym, w ogólnym interesie gospodarczym i niekomercyjne usługi w interesie ogólnym przyczyniają się wspólnie do dobrobytu ogółu obywateli i realności ich praw podstawowych. Usługi te, świadczone w interesie ogólnym, wynikają z decyzji politycznych, wobec czego odpowiedzialność za nie spoczywa na prawodawcach.

1.3 Wynika stąd nie tylko wzmocnienie spoczywającego na UE i państwach członkowskich obowiązku czuwania nad właściwym funkcjonowaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, co oznacza w szczególności potrzebę wprowadzenia stałego procesu oceny poziomu tych usług, lecz także konieczność jasnego określenia pojęć, celów i zadań przypisanych tym trzem rodzajom usług przez instytucje podejmujące decyzje. Dopóki tak się nie stanie, oceny wyników nie będą mogły przyczyniać się do zapewnienia obywatelom pewności prawnej, której mają oni prawo oczekiwać zarówno od swoich instytucji krajowych, jak i europejskich.

1.4 Ocena powinna służyć wzrostowi skuteczności i wydajności usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym oraz ich dostosowaniu do zmieniających się potrzeb obywateli i przedsiębiorstw. Powinna jednocześnie dostarczać władzom publicznym informacji umożliwiających dokonywanie najtrafniejszych wyborów; ma także do odegrania zasadniczą rolę w dążeniu do osiągnięcia harmonijnej równowagi między wymogami rynku a interesem ogólnym oraz między celami ekonomicznymi, społecznymi i środowiskowymi.

1.5 Zważywszy na znaczenie usług świadczonych w interesie ogólnym dla zwalczania wykluczenia społecznego oraz dla wspierania sprawiedliwości i ochrony społecznej, które stanowią również cele UE na mocy traktatu, niezbędna staje się regularna ocena nie tylko usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, które są już regulowane przepisami wspólnotowymi,

lecz również usług niekomercyjnych świadczonych w interesie ogólnym na poziomie państw członkowskich.

1.6 Ocena usług świadczonych w interesie ogólnym (usług świadczonych w interesie gospodarczym i usług niekomercyjnych) na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym państw członkowskich powinna być niezależna i uwzględniać wiele zainteresowanych stron i punktów widzenia. Powinna również obejmować trzy filary strategii lizbońskiej oraz opierać się na szerokim zestawie kryteriów. Ocenę należy prowadzić w konsultacji z wszystkimi zainteresowanymi podmiotami.

1.7 Na płaszczyźnie wspólnotowej natomiast należało będzie określić procedury wymiany, zestawiania, porównywania i koordynacji informacji, stymulować proces niezależnej oceny z zachowaniem zasady pomocniczości, poprzez opracowanie — w porozumieniu z przedstawicielami zainteresowanych podmiotów — ujednoliconej na poziomie europejskim metodologii oceny na podstawie wspólnych wskaźników.

1.8 Aby ocena ta była stosowna i przydatna, należy ustanowić pluralistyczny komitet sterujący, działający w pełni niezależnie i złożony z przedstawicieli Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, stałych przedstawicielstw państw członkowskich w UE, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

2. Obecna sytuacja

2.1 Na mocy traktatów usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym są elementem wspólnych wartości Unii, w szczególności ze względu na swój wkład w spójność społeczną i terytorialną. Potwierdza to zmieniony traktat przyjęty przez Radę Europejską w dniach 17 i 18 października 2007 r., umożliwia on bowiem Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej ustanawianie — za pomocą rozporządzeń — zasad i warunków, dzięki którym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym będą mogły realizować swoje zadania, bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich w zakresie świadczenia, zlecania i finansowania takich usług. Jednocześnie kładzie się w nim nacisk na wspólną odpowiedzialność państw członkowskich i Wspólnoty.

2.2 A zatem do Unii i państw członkowskich, w granicach ich kompetencji i w granicach stosowania zmienionego traktatu, należy zapewnienie i sprawdzenie, że usługi te rzeczywiście funkcjonują na podstawie zasad i na warunkach, w szczególności finansowych i ekonomicznych, które pozwolą im wypełniać ich zadania.

2.3 Po wejściu w życie zmienionego traktatu Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej, powinny zatem ustanowić te zasady i warunki, stanowiąc w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą oraz przestrzegając zasady pomocniczości i proporcjonalności.

2.4 W protokole dotyczącym usług świadczonych w interesie ogólnym, dołączonym do zmienionych traktatów, kładzie się nacisk na zasadniczą rolę i szeroki zakres uprawnień organów krajowych, regionalnych i lokalnych w zakresie świadczenia, zlecenia i organizowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w stopniu możliwie najbardziej odpowiadającym potrzebom odbiorców. Podkreśla się także konieczność zapewnienia wysokiego poziomu jakości, bezpieczeństwa i przystępności cenowej, równego traktowania oraz propagowania powszechnego dostępu i praw odbiorców.

2.5 W tym samym protokole, po raz pierwszy w akcie pierwotnego prawa wspólnotowego, poruszono kwestię usług niekomercyjnych świadczonych w interesie ogólnym. W protokole podkreśla się, że świadczenie, zlecenie i organizowanie tych usług wchodzi w zakres kompetencji państw członkowskich, a postanowienia traktatów nie mają żadnego wpływu na te kompetencje. W związku z tym usługi niekomercyjne świadczone w interesie ogólnym pozostają w zasadzie wyłączone z przepisów związanych z rynkiem wewnętrznym, konkurencją i pomocą państwa, przy założeniu, że wykonywanie kompetencji krajowych podlega ogólnym zasadom prawa wspólnotowego.

2.6 Jeśli chodzi o rozróżnienie między usługami świadczonymi w interesie gospodarczym a usługami niekomercyjnymi, zmieniony traktat nie podaje żadnych definicji. W tym zakresie zatem nadal rozstrzygać będzie Europejski Trybunał Sprawiedliwości, co będzie powodować dalsze utrzymywanie się obecnego stanu niepewności prawnej. Obywatele mają wysokie oczekiwania w stosunku do Unii. Powinna ona dbać o podnoszenie dobrobytu, gwarantowanie praw podstawowych oraz o to, aby jej decyzje nie mogły prowadzić do regresu na poziomie krajowym.

3. Potrzeba oceny usług świadczonych w interesie ogólnym

3.1 Z określonego w art. 14 zmienionego traktatu obowiązku czuwania nad właściwym funkcjonowaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym wynika w szczególności potrzeba opracowania stałego procesu oceny poziomu tych usług.

3.2 Zdaniem EKES-u, aby dane usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym można było uznać za efektywne, powinny one m.in.:

- spełniać zasady równości, powszechności, przystępności cenowej, dostępności, niezawodności, ciągłości, jakości oraz skuteczności, a także powinny gwarantować prawa użytkowników oraz być ekonomicznie i społecznie opłacalne;
- uwzględniać specjalne potrzeby pewnych grup użytkowników, takich jak osoby niepełnosprawne, niesamodzielne, znajdujące się w trudnej sytuacji itd.

3.3 Chociaż zmieniony traktat nie wymaga tego wyraźnie, to jednak z jego zapisów wynika, że istnieje potrzeba prowadzenia nadzoru, a ocena taka może stać się narzędziem jego realizacji.

3.4 Państwa członkowskie lub Unia Europejska powinny określić i dostosować w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny zadania i cele usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym wchodzących w zakres ich kompetencji, z jednoczesnym poszanowaniem zasady proporcjonalności i dbając o

to, by usługi te były świadczone w interesie wszystkich odbiorców i w celu zaspokojenia ich potrzeb.

3.5 W celu stwierdzenia, czy te zadania użyteczności publicznej są realizowane prawidłowo i skutecznie oraz czy są bądź będą osiągane ich cele — różniące się w zależności od tego, czy chodzi o usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym czy o usługi niekomercyjne świadczone w interesie ogólnym, lub wynikające z samego typu usług — właściwy organ powinien wprowadzić system oceny poziomu, skuteczności i jakości usług, wykraczający poza zwykłe sondáže i badania opinii.

3.6 Ocena oznacza zatem analizę oraz systematyczne monitorowanie warunków skutecznej realizacji poszczególnych zadań użyteczności publicznej pod względem osiągania celów oraz zdolności zaspokajania potrzeb konsumentów, przedsiębiorstw, obywateli i społeczeństwa, jak również pod względem osiągania celów Unii Europejskiej zwłaszcza w dziedzinie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej, społecznej gospodarki rynkowej, strategii lizbońskiej oraz gwarancji przestrzegania praw podstawowych.

3.7 W dziedzinie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym należy dążyć do uzyskania równowagi:

- między wymaganiami rynku a interesem ogólnym;
- między celami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi;
- między odbiorcami (odbiorcami indywidualnymi, w tym także grupami znajdującymi się w niekorzystnej sytuacji, przedsiębiorcami, samorządami lokalnymi itp.), których potrzeby lub interesy są czasem rozbieżne;
- między kompetencjami państw członkowskich a integracją europejską.

3.8 Równowaga między wymienionymi elementami ulega zmianom wraz z przemianami gospodarczymi i technologicznymi oraz ewolucją potrzeb i oczekiwań indywidualnych oraz zbiorowych; osiągnięciu tej równowagi towarzyszy troska o zachowanie spójności między różnymi sytuacjami poszczególnych krajów, ich specyfiką geograficzną oraz cechami danych sektorów.

3.9 Ocena poziomu usług nie jest działaniem regulacyjnym, lecz z drugiej strony stanowi jeden z jego elementów. W procesie regulacyjnym wskazane jest wykorzystywanie i stymulowanie ocen. Jednocześnie ocena powinna pozwalać na zrozumienie powodów niewłaściwego funkcjonowania usług oraz występowania różnic pod względem jakości lub rodzaju usług w poszczególnych krajach — dzięki czemu możliwe byłoby położenie nacisku na dostosowanie wymagań do potrzeb i obaw odbiorców i konsumentów, a także do przemian w środowisku gospodarczym, technologicznym i społecznym.

4. Usługi poddawane ocenie

4.1 Ze względu na cele wyznaczone dla usług świadczonych w interesie ogólnym oraz znaczenie tych usług dla realizacji różnych polityk wspólnotowych niezbędna staje się regularna ocena nie tylko usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, które już są regulowane przepisami wspólnotowymi, lecz także niekomercyjnych usług świadczonych w interesie ogólnym. Te ostatnie stanowią bowiem element skutecznej realizacji praw podstawowych, a u podstaw ich funkcjonowania leży zasada solidarności i poszanowania ludzkiej godności będąca jedną ze wspólnych wartości europejskiego modelu społecznego.

4.2 Jako że protokół załączony do zmienionych traktatów potwierdza, że usługi niekomercyjne świadczone w interesie ogólnym podlegają wyłącznym kompetencjom państw członkowskich, ocena tego typu usług powinna mieć miejsce tylko na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym.

4.3 Ponieważ zatem niekomercyjne usługi świadczone w interesie ogólnym, podobnie jak usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, są związane z szeregiem celów UE (przestrzeganiem praw podstawowych, wspieraniem dobrobytu obywateli, sprawiedliwości społecznej, spójności społecznej itp.), a Unia Europejska jest po części odpowiedzialna za osiągnięcie tych celów, powinna ona przynajmniej zadbać o to, by państwa członkowskie przeprowadzały regularne oceny funkcjonowania tychże niekomercyjnych usług świadczonych w interesie ogólnym.

5. Stanowisko instytucji Unii Europejskiej

5.1 Podczas posiedzeń Rady Europejskiej w Nicei (2000) i Laeken (2001) ustalono, że istnieje potrzeba wprowadzenia na poziomie wspólnotowym skutecznej i dynamicznej oceny skutków konkurencji i poziomu usług świadczonych w interesie ogólnym. Ocena ta miałaby należycie uwzględniać specyfikę i kompetencje na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

5.2 Ponadto uznano, że ocenę tę należy prowadzić w ramach istniejących struktur, przede wszystkim za pomocą ocen horyzontalnych i sprawozdań sektorowych, a także na podstawie opracowanego przez Komisję „raportu z Cardiff” dotyczącego reformy gospodarczej. Ocena powinna uwzględnić struktury i wyniki rynku, w tym zagadnienia związane z zatrudnieniem, ekonomiczną i społeczną ocenę obowiązków świadczenia usług publicznych oraz opinie obywateli i konsumentów na temat poziomu usług świadczonych w interesie ogólnym i wpływu liberalizacji na te usługi.

5.3 Od 2001 r. Komisja Europejska dokonywała corocznej (z wyjątkiem 2003 r.) horyzontalnej oceny tylko sektorów sieciowych (energii elektrycznej i gazu, komunikacji elektronicznej, usług pocztowych, transportu lotniczego i kolejowego). Do oceny tej wykorzystywano metody określone w komunikacie Komisji ⁽¹⁾ — wzbudziła ona jednak wątpliwości wśród niektórych podmiotów, które są zdania, że ocena taka odnosi się raczej do polityk wspólnotowych dotyczących sektorów sieciowych, a nie do poziomu usług.

5.4 W 2003 r. na podstawie zielonej księgi w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje publiczne, których celem było określenie sposobu organizacji oceny, wybór kryteriów oraz znalezienie sposobu zaangażowania obywateli i poprawy jakości danych. W wyniku konsultacji stwierdzono potrzebę przeprowadzenia wielowymiarowej oceny oraz ponownego zbadania mechanizmów oceny, ale zdaniem Komisji nie było zgodności co do tego, komu powierzyć to zadanie.

5.5 W białej księdze nt. usług użyteczności publicznej ⁽²⁾ kładzie się nacisk na proces oceny, który powinien w przyszłości poprzedzać wszelkie zmiany w stosownych przepisach prawa wspólnotowego, w szczególności w przypadku gdy dotyczą one liberalizacji usług.

⁽¹⁾ COM(2002) 331 wersja ostateczna z 18.6.2002 r.: komunikat Komisji „Nota metodologiczna w sprawie oceny horyzontalnej usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym”.

⁽²⁾ COM(2004) 374 wersja ostateczna z 12.5.2004 r.: komunikat Komisji „Biała księga nt. usług użyteczności publicznej”

5.6 W białej księdze Komisja uznaje szczególną odpowiedzialność, którą instytucje europejskie, korzystając z danych krajowych, powinny ponosić w dziedzinie oceny usług podlegających przepisom sektorowym wprowadzającym na poziomie Wspólnoty. Biała księga nie wyklucza również możliwości rozważenia oceny na poziomie Wspólnoty także w innych dziedzinach, jeżeli można w konkretnych przypadkach stwierdzić, iż ocena taka wniosłaby wartość dodaną.

5.7 Ponadto Komisja zleciła konsultantowi zewnętrznemu sporządzenie szczegółowego sprawozdania oceniającego poświęconego metodologii oceny. Główne wnioski z tego sprawozdania zostaną podane w nowym komunikacie przewidzianym na 2008 r.

5.8 Według Komisji konsultant zewnętrzny powinien oszacować potrzebę oceny poziomu usług w sektorach sieciowych świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym na poziomie Unii Europejskiej, a także sformułować zalecenia mające na celu udoskonalenie ocen horyzontalnych oraz ocenić stosowność roli Komisji jako autora tych ocen.

5.9 W komunikacie Komisji dotyczącym usług świadczonych w interesie ogólnym ⁽³⁾ Komisja „uważa, że jakość i przejrzystość procesu decyzyjnego wymaga regularnych gruntownych ocen oraz ujawniania metodologii ich przeprowadzania i wyników, by zapewnić możliwość ich analizy i sprawdzenia”.

6. Zasady i kryteria oceny

6.1 W komunikacie COM(2002) 331 Komisja zobowiązała się do włączenia społeczeństwa obywatelskiego w horyzontalną ocenę poziomu usług świadczonych w interesie ogólnym, w szczególności poprzez „wprowadzenie stałego mechanizmu umożliwiającego monitorowanie opinii obywateli i zmian tych opinii” oraz dopilnowanie, aby w konkretnych kwestiach prowadzono „konsultacje *ad hoc* z zainteresowanymi stronami, w tym z partnerami społecznymi”.

6.2 Kierunek rozwoju społecznego odzwierciedlają rosnące wymagania obywateli, w tym wypadku odbiorców lub konsumentów, dotyczące nie tylko przestrzegania ich praw, lecz także uwzględniania specyficznej sytuacji, w jakiej się znajdują. Istnieje ścisły związek między metodami świadczenia usług w interesie ogólnym a społeczeństwem będącym odbiorcą tych usług.

6.3 Różnorodność struktur i regulacji prawnych (operatorzy publiczni, prywatni lub partnerstwa publiczno-prywatne) stosowanych przez władze krajowe, regionalne i lokalne w celu realizacji usług w interesie ogólnym sprawia, że konieczna jest ocena wielowymiarowa.

6.4 Ponadto na poziomie państw członkowskich ocena ta powinna być pluralistyczna i obejmować wszystkie zainteresowane podmioty i osoby: organy odpowiedzialne za definiowanie i realizację usług świadczonych w interesie ogólnym, organy regulacyjne, operatorów lub podmioty odpowiedzialne za świadczenie usług, przedstawiciele konsumentów, związków zawodowych, społeczeństwa obywatelskiego itp.

⁽³⁾ COM(2007) 725 wersja ostateczna, 20.11.2007 — komunikat Komisji „Dokument uzupełniający do komunikatu dotyczącego jednolitego rynku na miarę Europy XXI wieku. Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie”

6.5 W ocenie, która powinna być niezależna, należy również uwzględnić, oprócz udziału wielu stron, różne punkty widzenia, ponieważ nie wszystkie zainteresowane podmioty mają te same interesy, a w niektórych przypadkach interesy te są nawet sprzeczne. W informacjach i ekspertyzach przedstawianych przez różne strony mogą pojawiać się niespójności.

6.6 Ekonomicznej i społecznej skuteczności usług świadczonych w interesie ogólnym, ich funkcjonowania czy poziomu nie można oceniać na podstawie jednego kryterium, którym są w tym przypadku zasady konkurencji, lecz z zastosowaniem pełnego zestawu kryteriów.

6.7 Jak podkreślają CIRIEC i CEEP w sprawozdaniu opracowanym w 2000 r. ⁽⁴⁾ na wniosek Komisji Europejskiej, ocena ma sens tylko wówczas, gdy odnosi się do wyznaczonych celów i zadań, które z definicji pochodzą z trzech źródeł — od konsumentów, obywateli i społeczeństwa — i składają się z trzech elementów: gwarancji przestrzegania praw podstawowych jednostki, spójności społecznej i terytorialnej oraz definicji i realizacji polityki publicznej.

6.8 Ocena będzie musiała objąć trzy filary strategii lizbońskiej (gospodarczy, społeczny i środowiskowy), a jednocześnie uwzględnić politykę rynku wewnętrznego, konkurencji, ochrony konsumentów oraz zatrudnienia, jak również wszystkie odpowiednie dziedziny polityki sektorowej.

6.9 Ocena powinna zatem opierać się na wielu kryteriach i dotyczyć przede wszystkim:

- określenia zasad dotyczących obowiązków świadczenia usług publicznych oraz stosownych upoważnień do świadczenia usług;
- należytej realizacji przez operatora(-ów) warunków specyfikacji przetargowej(-ych) lub wykonania obowiązków związanych z usługami powszechnie dostępnymi lub upoważnieniem do świadczenia usług;
- ceny, jakości i dostępności usługi dla osób niepełnosprawnych oraz zadowolenia konsumentów;
- pozytywnych lub negatywnych czynników zewnętrznych;
- realizacji celów polityki publicznej;
- transpozycji przepisów w celu spełnienia wymogów prawnych.

6.10 Proces ten będzie zatem polegał na dostarczaniu informacji i ocenie rzeczywistych praktyk oraz wpływu działań na różne grupy odbiorców, co pozwoli na zlikwidowanie strukturalnej nierównowagi informacyjnej, która nieodłącznie towarzyszy relacjom między operatorami lub usługodawcami, organami regulacyjnymi i konsumentami.

Bruksela, 14 lutego 2008 r.

7. Realizacja oceny

7.1 System oceny powinien opierać się na okresowych sprawozdaniach, które będą sporządzać na szczeblu krajowym lub lokalnym organy oceniające utworzone przez państwa członkowskie według wyżej wymienionych zasad.

7.2 Na poziomie wspólnotowym należy określić procedury wymiany, zestawiania, porównywania i koordynacji informacji. Zatem zadaniem Unii Europejskiej będzie stymulowanie procesu niezależnej oceny z zachowaniem zasady pomocniczości i zasad wymienionych w protokole załączonym do zmienionych traktatów. Będzie ono polegało na rozwinięciu ujednoczonych metod oceny na poziomie europejskim z wykorzystaniem wspólnych wskaźników i w konsultacji z przedstawicielami zainteresowanych podmiotów, jak również na opracowaniu sposobów jej działania.

7.3 Aby ocena była stosowna i przydatna, należy ustanowić pluralistyczny komitet sterujący reprezentujący wszystkie zainteresowane podmioty (władze publiczne, partnerów społecznych, operatorów, organy regulacyjne, odbiorców indywidualnych i przedsiębiorstwa, związki zawodowe). Na poziomie Wspólnoty w skład Komitetu mogliby wchodzić przedstawiciele Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, stałych przedstawicielstw państw członkowskich przy UE, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego.

7.4 Komitet sterujący powinien odpowiadać za:

- metodologię oceny;
- ustalenie wskaźników;
- opracowywanie specyfikacji przetargowych do zlecanych badań;
- zlecanie tych badań na podstawie licznych ekspertyz;
- krytyczny przegląd sprawozdań;
- formułowanie zaleceń;
- upowszechnianie wyników.

7.5 Prowadzony ze wszystkimi zainteresowanymi stronami dialog na temat sprawozdań oceniających mógłby odbywać się w formie corocznej konferencji poświęconej poziomowi usług świadczonych w interesie ogólnym, wzorowanej na konferencji dotyczącej sektorów sieciowych organizowanej od kilku lat w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym, lub mógłby mieć miejsce przy okazji wiosennego europejskiego szczytu społecznego.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁴⁾ Sprawozdanie CIRIEC i CEEP *Les services d'intérêt économique général en Europe: régulation, financement, évaluation, bonnes pratiques*, http://www.ulg.ac.be/ciriec/intl_fr/research/publications.htm
CIRIEC: Centre International de Recherches et d'Information sur l'Économie Publique, Sociale et Coopérative (Międzynarodowe Centrum Badań i Informacji dotyczących Gospodarki Publicznej, Społecznej i Spółdzielczej)
CEEP: Centre européen des entreprises à participation publique et des entreprises d'intérêt économique général (Europejska Organizacja Pracodawców Sektora Publicznego)